

DOM

Afsagt den 13. januar 2014 i sag nr. BS

M

mod

A.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgeren den 14. september 2007 var ude for en arbejdsulykke, og i bekræftende fald om sagsøgte er ansvarlig for ulykken, og om der er årsagssammenhæng mellem ulykken og sagsøgerens gener. Hvis sagsøgte er erstatningsansvarlig, skal der ske opgørelse tabt arbejdsfortjeneste.

Sagsøgeren, M har efter sin endelige påstand påstået sagsøgte, A, dømt til at betale ham 760.507,39 kr. med tillæg af procesrenter fra den 11. december 2012 til betaling sker.

Sagsøgtes påstand er frifindelse.

De løbende forældelsesfrister har ved aftale af 21. december 2010 været suspenderet til den 31. marts 2011.

Sagen er anlagt den 30. marts 2011.

Oplysningerne i sagen

M blev i 2006 ansat som terminalarbejder hos A

Det er oplyst, at M blev kaldt på vagt som shift clerk for at deltage i læsning af skibet Elly Mærsk, der skulle på sin første rejse den 14. september 2007 kl. 7.00. Læsningen blev påbegyndt den 12. september 2007, hvor M arbejdede fra kl. 6.30 til 22.00. Arbejdet fortsatte den 13. september 2007, hvor M arbejdede fra kl. 6.30 og til den 14. september 2007 kl. 03.00, hvor læsningen var afsluttet. Arbejdet var tilrettelagt således, at man arbejdede 2 timer på skibet, hvorefter man havde pause 1 time på land.

Som shift clerk havde M. _____ ansvaret for, at den lastplan, der var udarbejdet for den kran, han stod ved, blev fulgt. M. _____ har oplyst, at han faldt, da han omkring kl. 3 om morgenen den 14. september 2007 gik ned ad lejderen. Han var den sidste, der forlod skibet, og der var ingen vidner til faldet.

Der har været fremlagt fotos af Elly Mærsk, herunder af lejderen, ligesom der har været fremlagt fotos af andre lejdere og andre måder, hvorpå man kan komme ombord på skibe. Det er ubestridt, at Elly Mærsk var et nyt skib, og at det lå højt i vandet.

Af udskrift af journalen fra M. _____ praktiserende læge fremgår bl.a. følgende:

”...

Dato: 17 09 2007

K:/ASTMA/pt. ryger ca. 20 cigaretter pr. dag. Tager ventoline dagligt - ofte flere gange.

[...]

/FOD/PT. er øm ved h. Ankel svarende til mediale maleol hvor der er direkte ømhed. Svært at vurdere om der er indirekte ømhed. Henvises til rtg. af anklen.

[...]

Dato: 25 09 2007

****BILLEDDIAGNOSTISK EPIKRISE****

[...]

Brædstrup Sygehus

[...]

Højre fodled:

Lidt bag om midten af trochlea findes på medialsiden et område med knogleudtynding og diameter på 1,5 cm. Der er også uregelmæssig overflade samme sted.. Sandsynligvis drejer det sig om en osteochondritis dissecans. Frie legemer er ikke påvist. Normal bruskhøjde.

[...]

Dato: 01 10 2007

K:/FOD/Rtg. af foden viser obs. osteochondritis dissecans. Henvises til E mhp. Vurdering samt evt. behandling.

[...]

Dato: 22 11 2007

[...]

Afsender:

ÅRHUS SYGEHUS

ORTOPÆDKIRURGISK SPECIALAMB. E

[...]

EPIKRISE

06.11.07 FODAMB.

Pt. henvist hertil under diagnosen osteochondritis dissecans obs.
Pt. har ganske svære problemer med ømhed i området omkring
mediale malleol.

Der er her direkte ømhed i et område omkring selve malleolen
samt i et område omkring fleksor hallucis longus, fleksor
digitorum og tibialis posterioresens forløb.

Desuden er der ømhed langs anteriore ledlinien ved overgangen
til mediale malleol.

Rtg. foden skulle have vist osteochondritis dissecans.

Om det er dette, der giver pt. hans gener skal være uvist. Han har
ingen erindring om, hvornår han skulle have pådraget sig en
osteokondral skade.

Er således sikker på, at han ikke har haft svære
distortionstraumer eller lign. igennem de seneste mange år.

Derefter haft et arbejde hos Mærsk, hvor han går overordentligt
meget op og ned ad stiger på forskellige skibe.

Senest havde han en måneds tid, hvor han kravlede op og ned ad
trapper på en større nybygning og det var i forbindelse med dette
at han fik sine gener.

Der kan således fuldstændig lige så vel være tale om gener i
form af irritation omkring hans fleksoseneapparat bag medial
malleol og at hans osteochondritis så er et tilfældigt bifund.

Under alle omstændigheder skal vi have skaffet pt.s rtg. billeder.

Billederne er taget på Brædstrup Sygehus for at undgå ventetid.

Er ikke rekv. til dagens undersøgelse.

[...]

Dato: 24 01 2008

[...]

Afsender:

ÅRHUS SYGEHUS

ORTOPÆDKIRURGISK SPECIALAMB. E

[...]

EPIKRISE

21.01.08 FODAMB.

Vi har ved skanning påvist en overordentlig stor osteokondrit.

Den er beliggende i området ind mod mediale malleol og har vel
i bredden en omkreds på 30 % af ledfladen. Der er således tale
om en betydelig osteokondral skade. Patienten orienteres om, at
vi kan tilbyde ham et indgreb, hvor vi foretager en oprensning af
hans osteokondrale defekt og samtidig foretager en infurering.

Dette vil indebære 6 ugers postoperativt regime uden belastning
om antageligt sygemelding i mindst 8 uger. Patienten orienteres
samtidig om, at man ikke kan garantere ham et positivt resultat
af operationen. Orienteres om mulige komplikationer i form af
nervepåvirkning og risiko for infektion. Patienten vil overveje
dette og vende tilbage såfremt han ønsker kirurgisk behandling.

[...]

Dato: 10 03 2008

[...]

Afsender:

ÅRHUS SYGEHUS

ORTOPÆDKIRURGISK AFDELING E

[...]

10.03.08 EPIKRISE

Indl. 06.03.08, OP 07.03.08. Der foretages resektion af for
løstsiddende ledbrusk i ankelleddet og samtidig inforering.

Roligt postop. Forløb og pt. er d.d. klar til udskr.

Vil fortsat blive fulgt løbende i amb. regi.

[...]

Dato: 09 10 2008

[...]

Afsender:

ÅRHUS SYGEHUS

ORTOPÆDKIRURGISK SPECIALAMB. E

[...]

EPIKRISE:

03.10.08 FODAMB.

Kommer til en samtale vedr. evt. autolog

kondrocyttransplantation, dvs. vi tager bruskceller fra det samme
ankelled, sender det til opformering, og når vi så får dem tilbage
en 3-4 uger senere, sender vi dem ind igen igennem åben adgang
via en osteotomi på mediale malleol.

Han har fået lavet oprensning og inforation for ½ år siden, og
han har fortsat mange smerter, faktisk flere, end han havde
præoperativt. Der er ikke nogen aflåsningstilfælde. Hans smerter
forstærkes specielt, hvis han går nedad, og det passer også med,
at dette område, hvor osteokondriten er, udsættes for mere tryk
med foden i denne stilling.

Jeg har generelt rådet ham til at se an i hvert fald 1 års tid endnu,
idet der fortsat er en mulighed for spontan bedring. Resultaterne
efter en autolog kondrocyttransplantation er fortsat meget usikre,
og der vil stadigvæk være en risiko for forværring.

Han har nu et 4 timers job, 2 timer ude i terrænet og 2 timer på
kontor, og det går nogenlunde med at klare dette.

Det er spørgsmålet, om han på længere sigt skulle finde sig et
andet arbejde.

Der er også givet råd om væggtab og omkring forløj med god
stødabsorption.

Indtil videre er det aftalt, at jeg får bestilt en CT-scanning for at
sikre, at der ikke er efterladt noget restosteokondrit.

[...]

Dato: 18 11 2008

[...]

Afsender:

ÅRHUS SYGEHUS

ORTOPÆDKIRURGISK SPECIALAMB. E

[...]

EPIKRISE:

14.11.08 FODAMB.

Kommer svar på CT-skanning af højre ankelled.

Jeg har set CT-skanningsbillerne igennem, og der ligger en ganske lille rest-osteokondrit helt posterior i reden. Det er dog ikke noget, der skulle give de store problemer.

Jeg vurderer ikke, at vi vil hente noget ved at forsøge at oprense igen. Han kunne være kandidat til autolog

kondrocyttransplantation, men der er en betydelig risiko ved indgrebet, idet vi skal have den indre ankelklo af, og vi skal også have taget noget brusk fra, som vi sandsynligvis kan tage fra forsiden af leddet, men det giver dog alligevel en risiko for at give donorstedsproblemer. Pt. er ikke interesseret i dette på nuværende tidspunkt, selvom han har betydelige smerter. Der afstås fra yderligere behandling.

[...]

Dato: 19 08 2009

K: lændesmerter med radiculær udstråling til højre fod.

Startede i går på arbejde, hvor han kører bil. Intet taume.

Ikke pareser eller vandladningsproblemer.

Der er hoste ømhed.

Obj. bevæger sig besværet.

Der er ømhed i lænden, men ikke percussionsømhcd.

Leseqyue er pos 45 gr. Dxt. Egale patellar, hase og acillesreflexer.

God kraft over fodled.

Ingen sensibilitetsforstyrrelser.

Formentlig rodtryk. Tilrådes aflastning og fysioterapi.

Igen ved vedvarende eller "røde flag".

Dato: 22 09 2009

TK: Recidiv af lændesmerterne.

Vil genoptage fys. Får tid her til opfølgning.

Dato: 30 09 2009

K: Lændesmerter

Som han har jævnlgt. For 5 uger siden radiculære smerter, men

nu er der ikke udstråling.

Han går til fys med nogen effekt. Problemet er, at han er lastbilchauffør og sidder ned hele dagen.

Obj. bevæger han sig næsten frit.

Der er ømhed lavt lumbalt, men helt pæn bevægelighed.

[...]

Dato: 09 12 2012

[...]

Afsender:

ÅRHUS SYGEHUS

ORTOPÆDKIRURGISK SPECIALAMB. E

[...]

EPIKRISE:

08.02.12 FODAMB.

Henvist med samme problematik som tidligere, dvs. smerter efter en osteokondral læsion posteromedialt på højre talus.

De smerter, han beskriver dybt medialt, som forstærkes ved belastning og fornemmelse af noget der går i klemmer engang imellem, kan fint forklares alene ved dette.

Han har taget yderligere på i vægt, hvilket formentlig heller ikke mindsker belastningen, og han er skrevet op til en vurdering mhp. gastric bypass og har en tid til vurdering af dette i april måned i år.

Vi har tidligere CT-skanninger og også MR-skanning, som viser den osteokondrale læsion.

OBJEKTIVT

Er der uændrede forhold med smerter fortil og medialt og bagtil medialt ved anklen. Der er smerter ved op/ned bevægelighed og en gos drejbebevægelighed.

KONKLUSION OG PLAN

Da han har været igennem behandling med oprensning og infektion, er den eneste anden kirurgisk mulighed vi kan tilbyde, en transplantation med kunstig brusk og knogle til defekten, og det foregår igennem medial malleolosteotomi. Jeg har forklaret ham indgrebet og efterbehandling og specielt lagt vægt på usikkerheden, hvor vi ikke kender resultaterne af den operationstype endnu og også nævnt, at man i forbindelse med brug af den samme metode i knæet har haft en relativt høj infektionsrate.

[...]

Dato: 11 02 2013

[...]

Afsender:

Aleris-Hamlet Hospitaler

[...]

EPIKRISE:

11-02-2013 Forundersøgelse

Det drejer sig om en patient, som i 2007 havde en kraftig distortion af sin højre ankel. Ombord på et skib faldt han ned af nogle trapper og vred om på sin højre ankel. Herefter fik han svære gener fra ankelleddet og er blevet opereret af Kristian Kibak på Århus Kommunchospital for en osteochondral læsion. Der var noget afklemningssymptom i tilstanden dengang, og operationen afhjalp tilstanden.

Han har så fået en forværring af generne over tid og frem til nu, og i fredags havde han en distortion af ankelleddet.

Han har ikke egentlige instabilitetsproblemer, men snarere smerter lokaliseret centralt i leddet.

Smerterne er belastningsrelaterede, og der er forværring om morgenen. Der kan også være natlige kompromitterende smerter, hvor han har neurogene symptomer, og han må op og ryste foden og gå lidt omkring.

Tilstanden er uholdbar og han har været sygemeldt siden december.

Objektivt

[...]

MR-skanningen viser en stor osteochondral læsion i hele den posteromediale kvadrant medinddragende ca. ¼ af ledfladen.

Brusken ser uregelmæssig ud i konsistens. Der er noget synovitis i selve ankelleddet.

Konklusion

Det ligner en begyndende artrose, og til vurdering af hans knoglekvalitet vil det være relevant at han får lavet en CT-skanning.

Jeg tror ikke man kan komme igennem med at lave en fornyet artroskopisk oprensning af den osteochondrale læsion, og jeg tror også, at den aktuelle læsion er for stor til, at der kan foretages artroskopisk kirurgi.

Jeg vil umiddelbart mene, at det bliver relevant at tilbyde ham en mere permanent operation, hvis der skal foretages operativ behandling aktuelt. Det vil i givet fald være en artrodescooperation, idet han har en vægt på over 120 kg og han er ryger.

..."

Der har været fremlagt foldere om sikkerhed på terminalområdet, herunder en særlig folder om sikkerhed for færdsel og ophold på Elly Mærsk. Af

denne folder fremgår bl.a., at man ved ulykke eller sygdom skal kontakte vagten på et nærmere angivet telefonnummer.

Arbejdsulykken blev anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen ved anmeldelse dateret den 25. februar 2008 og modtaget i Arbejdsskadestyrelsen den 26. februar 2008. Som anmelder er anført K. 1. Af anmeldelsen fremgår bl.a.

”..

Tilskadekomne

M

[...]

Indtægt året før ulykken

450-499.000 kr.

[...]

Jobtype og arbejdssted på ulykkestidspunktet

[...]

Arbejdssted

M/V Elly Maersk

Ulykkestidspunkt

14.09.2007 kl. 03:00

Oplysning om skaden og dens følger

Skadens art

Luksation og subluksation – dvs ledscred

Forventet uarbejdsdygtighed

Mindst 3 mdr., men mindre end 6 mdr.

Skadet del af legemet

Ankel

Anmeldt efter arbejdsskadeloven

Ja

Hændelsesforløbet

Hændelsesklassifikation

Andre typer af fald, stød imod en stationær genstand – tilskadekomne er i bevægelse -, som ikke er anført her.

Anmeldes som pludselig løfteskade Nej

Teknikklassifikation

Trapper

Beskrivelse af forløbet

Skadelidte arbejdede som shift Clerk om bord på skibet. På vej ned af landgangsbroen gled han ca. 7-8 trin ned af landgangsbroen. Skadelidte følte ikke umiddelbart smerte/gener. Skadelidte kunne dagen efter konstatere stærke smerter i højre ankel samt hævelse. Følgende uge (skadelidtes friuge) bedredes tilstanden kun lidt, hvorefter skadelidte gik til egen læge d. 21/9 2007. Her kunne konstateres skade på højre ankel.
 ...”

Ved afgørelse af 19. januar 2009 anerkendte Arbejdsskadestyrelsen ulykken som en arbejds-skade og fastsatte M : varige mén til 5 %. Arbejdsskadestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at skaden i form af brusk-skade i M. : højre fodled var forårsaget af, at han gled på en landgangsbro den 14. september 2007.

Ved afgørelse af 4. februar 2011 fastsatte Arbejdsskadestyrelsen M tab af erhvervsevne til 35 %. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”...

Sagens oplysninger

Du kom til skade den 14. september 2007 med din højre ankel. Du har smerter, let til moderat nedsat bevægelighed i ankelen. Du har ikke løshed, ikke muskelsvind eller halten. Vi vurderede i 2009 ménet til 5 procent, og Ankestyrelsen tiltrådte denne afgørelse.

Du arbejdede for M : , da du kom til skade. Du blev ansat i 2006.

Du oplyser, at din faste månedsløn var 158 kr. i timen. Der var dog gode muligheder for overarbejde og din indtjening i 2006, 2007, og 12 måneder før skaden indtraf i 2007 var over 500.000 kr.

Efter ulykken blev du bevilget fleksjob med virkning fra 1. august 2009. Det fremgår af kommunens akter, at dit væsentligste problem er gener fra ankelen, men du har også gener fra en dårlig ryg og nakke, du har astma og er overvægtig. Du får ondt i ryggen, hvis du sidder stille for længe. Du har dage med nedture, hvor du bliver liggende i sengen med hovedpine.

[...]

Tab af erhvervsevne Afgørelse

Dit tab af erhvervsevne på grund af arbejdsskadens følger er nu 35 procent.

Det betyder, at du vil få udbetalt et skattefrit engangsbeløb på 1.836.687 kroner.

Erstatningen løber fra den 1. august 2009. Du vil derfor også få udbetalt et månedligt beløb for perioden fra den 1. august 2009 til den 3. februar 2011. [...]

Fra den 1. august 2009 til den 3. februar 2011 udgør det månedlige beløb 10.722 kroner.

[...]

Begrundelse

Du er tilkendt fleksjob. Vi vurderer dit tab af erhvervsevne efter lovens paragraf 17a som forskellen mellem mulig løn uden skaden og løn i fleksjobbet. Erstatningen kan kun nedsættes, hvis fleksjobbet er tilkendt helt eller delvis af andre årsager end arbejdsskaden.

Til beregning af din erstatning har vi opreguleret din indtjening i året før skaden.

[...]

Din indtjening på 532.234 kr. i år 2007 [...] Uden arbejdsskaden kunne du have tjent omkring 589.773 kr. årligt.

[...]

Dit samlede tab af erhvervsevne er 0 procent. Vi mener ikke, at det fulde tab med overvejende sandsynlighed skyldes arbejdsskaden, fordi det fremgår af kommunens ressourceprofil, at du udhæver gener fra ankel har smerter i nakke, ryg og tilbagevendende hovedpine hvor du er sengeliggende. Derfor har vi nedsat dit tab af erhvervsevne med 1/3. I denne vurdering indgår, at skaden i ankelen ikke er årsag til ryg og nakkegener. Efter en lægelig vurdering kan der som udgangspunkt ikke opstå varige skader i en ikke-skadet legemsdel på grund af ændret bevægelsesmønster, vi henviser også til Ankestyrelsens principafgørelse P 246-10, som dog vedrører mén-godtgørelse. Skaden i ankelen er vurderet til 5 % i mén. Skaden medfører de væsentligste funktionsbegrænsninger, men også gener fra ryg, nakke og hoved medfører nogle begrænsninger i dit tidligere arbejde.

Det betyder, at dit tab af erhvervsevne på grund af arbejdsskaden er 35 procent.

Årsløn

Afgørelse

Vi har fastsat din årsløn til 407.000 kroner.

Årsløn

Udgangspunktet er, at vi fastsætter årslønnen ud fra den samlede løn i året før arbejdsskaden.

[...]

Begrundelse

For hvert år skal Arbejdsskadestyrelsen fastsætte et maksimum for den årsløn, som brudes til at beregne erstatninger for tab af erhvervsevne.

For arbejdsskader sket i perioden 1. januar 2007 til 31. december 2007, er beløbet 407.000 kroner. (Lovens § 41, stk. 3)

Din årsløn er fastsat ud fra skatteoplysningerne, da det er oplyst, at du var ansat med den samme løn både i året, hvor du kom til skade og i året forinden.

Vi mener derfor, at oplysningerne fra skattemyndighederne giver et retvisende billede af din indtjening ved arbejde forud for skaden.

Til fastsættelsen af din samlede indtjening ved arbejde 12 måneder før skaden den 14. september 2007 har vi derfor anvendt 8/12 af din samlede indtjening i 2007 og 4/12 af din samlede indtjening i 2006.

Det giver følgende regnestykke:

2007:	A-indkomst	499.842 kr.
	ATP-bidrag	2.927 kr.
	Pension	55.533 kr.
	Andet	1.162 kr.

		559.464 kr. 8/12 heraf = 372.975,74 kr.
2006:	A-indkomst	430.982 kr.
	ATP-bidrag	2.927 kr.
	Pension	42.641 kr.

Andet 1.224 kr.

477.774 kr. 4/12 heraf = 159.258,10 kr.

= 532.233,84 kr.

Vi har fastsat din årsløn til 407.000 kr., da din samlede indtjening ved arbejde er højere end maksimumbeløbet i det år, hvor du kom til skade.

..."

Af en opgørelse over M , overarbejdstimer fremgår, at han i 2006 havde 266,5 overarbejdstimer, mens han i 2007 havde 457,5 overarbejdstimer.

I forbindelse med at M : fratrådte sin stilling ved A blev der mellem arbejdsgiver og 3F Transport & Byg Århus udarbejdet følgende protokollat af 20. august 2009:

"Der er ved et telefonmøde, fredag den 7. august 2009, blevet aftalt, at A s udbetaler til M : for manglen S/H betaling, fritvalgskonto og 2½ feriefri dag i alt **kr. 25.745,50.**

Der skal ligeledes foretages en tilbage betaling af frokost ordning, i den tid M har været syg. Det drejer sig om 5 måneder af kr. 275,00 i alt **Kr. 1,375,00.**

[...]

Aftalen er til fuld og endelig afgørelse af ethvert krav, som M måtte have mod A anledning af ansættelsen og ophøret heraf (dog undtaget eventuelle krav vedrørende den verserende sag anmeldt til arbejdsskadestyrelsen den 25. februar 2008) uden præjudice og fortløbig parterne imellem.
..."

Af et protokollat af 24. april 2006 fremgår, at der mellem A og Fagforeningen 3F Havnegruppen er indgået aftale om, at A betaler erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og svie og smerte i forbindelse med arbejdsskader, som medarbejderne kommer ud for i forbindelse med ansættelsen. Betalingen finder sted månedsvis bagud og så længe medarbejderen er syg på grund af arbejdsskaden. Betalingen sker af sociale hensyn og kulancemæssige årsager og uden at A anerkender ansvar for skaden.

Der er enighed om, at protokollatet er indgået med havnearbejdernes fagforening, og at M. ikke var ansat som havnearbejder, men som terminalarbejder. M. har imidlertid gjort gældende, at protokollatet også skal finde anvendelse for ham, idet arbejdet som shift clerk både udføres af terminalarbejdere og af havnearbejdere.

M. har opgjort sit krav på tabt arbejdsfortjeneste således:

Perioden 14. september 2007 til 31. december 2007

Løn før uheldstidspunktet 3½ mdr. á 44.352,82 kr.	155.234,87 kr.
Samlet udbetalt løn	24.585,45 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	<u>100.648,55 kr.</u>

Perioden 1. januar 2008 – 31. december 2008

Indtjening før uheldet	532.233,84 kr.
Indkomst i 2008	366.983,40 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste 2008	<u>165.250,44 kr.</u>

Perioden 1. januar 2009 – 31. december 2009

Indtjening før uheldet	532.233,84 kr.
Indkomst i 2009	335.389,38 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste 2009	<u>196.844,46 kr.</u>

Perioden 1. januar 2010 – 31. december 2010

Indtjening før uheldet	532.233,84 kr.
Indkomst i 2010	262.805,13 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste 2010	<u>269.428,71 kr.</u>

Perioden 1. januar 2011 – 4. februar 2011

Indtjening før uheldet	50.688,94 kr.
Indkomst i 2011	22.354,58 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste 2011	<u>28.334,36 kr.</u>

I alt **760.507,39 kr.**

A. har bestridt opgørelsen og har i den forbindelse bl.a. henvist til at de anførte indkomster ikke svarer til det, der fremgår af M. årsopgørelser.

M. frafaldt ved hovedforhandlingens start sit krav på godtgørelse for svie og smerte.

Forklaringer

M. har forklaret, at han blev ansat som terminalmedarbejder i gaten hos A i marts 2006. Inden da

havde han kørt lastbil med containere i ca. 15 år, også for M. En kort overgang, umiddelbart inden ansættelsen, kørte han med proviant til skibene. Som lastbilchauffør tjente han mellem 450.000 og 600.000 kr. om året. Bl.a. grundet udefradrag var særligt hans nettoløn højere som chauffør, end som terminalarbejder. Han har altid været en person, der arbejdede meget, og han havde mange arbejdstimer.

På havnen er der både havnearbejdere og terminalarbejdere. Havnearbejderne udfører opgaver, som terminalarbejderne ikke udfører, f.eks. kører de med maskiner. Havnearbejderne har en meget fasttømret fagforening og har nogle overenskomstmæssige fordele, som terminalarbejderne ikke har. Når han udførte samme arbejde som havnearbejderne, fik han samme løn. Arbejde som shift clerk kan udføres af både havnearbejdere og terminalarbejdere.

Han fik ikke særlige instruktioner om arbejdets sikkerhedsmæssige udførelse, da han blev ansat. En person i organisationen foreslog ham, at han skulle oplæres til at kunne udføre arbejde som shift clerk. Da dette arbejde ville indebære en mulighed for at tjene ekstra penge, bl.a. ved overarbejde og weckendarbejde, sagde han ja. En shift clerk har det overordnede ansvar for læsning og losning ved den enkelte kran, idet han holder styr på arbejderne og papirerne. Oplæringen skete som sidemandsoplæring. Der blev ikke talt sikkerhed, bortset fra at han skulle være opmærksom på, at der ikke skete noget under kranen, og man skulle bære sikkerhedssko, hjelm og vest. Han har selv oplært andre som Shift Clerk. Han fortalte i den forbindelse ikke noget om, hvad man skulle gøre i tilfælde af en ulykke, for det vidste han ikke.

Den 14. september 2007 arbejdede han som shift clerk. Et helt nyt, tomt skib skulle læsses med containere. Han var blevet tilkaldt til operationen dagen før, den gik i gang, og han var mødt på arbejde kl. 6 til forberedelse. Hvis han havde sagt nej til opgaven, ville han være blevet "lagt på is" i forhold til fremtidige ekstraopgaver og dermed uden mulighed for at tjene penge på overarbejde. Den første dag arbejdede han fra kl. 6 om morgenen til kl. 2 næste morgen. Arbejdet gik ikke så hurtigt som forventet, og de fik i løbet af dagen besked på at møde igen næste morgen kl. 6. Han følte, han var nødt til at møde, hvilket han også gjorde. I løbet af dagen fik han at vide, at de skulle blive, til skibet var færdiglastet, da det skulle sejle næste dag kl. 7. Skibet var færdiglastet kl. 3 om morgenen. Han var den sidste, der forlod skibet.

Ved læsningen er der et hold på 10 personer, der arbejder sammen ved en kran. Der er normalt 3 kraner i arbejde. Holdet arbejder 2 timer, hvorefter der er pause i 1 time. Den time, de har pause, bruges dels til at komme til og fra skibet, hvilket tager op mod 30 minutter, og dels til at slappe af. Når man er shift clerk sker det også, at man får nye instruktioner eller papirer i pausen.

På arbejdspladsen var det helt almindeligt at have overarbejde. I 2006 havde han 269 overarbejdstimer, og i 2007 havde han 421 timer. Noget af overarbejdet kom på lørdagsvagter, hvor han på forhånd havde givet tilsagn om at stå til rådighed, og hvor han derfor reelt havde pligt til at møde.

På de i sagen fremlagte billeder kan man se, hvilken forskel det gør for højden mellem jorden og dækket, om et skib er lastet eller ej. Man kan også se en trappe, der fører op til skibets dæk. Hvis skibet ligger højt i vandet, fordi det er tomt, bliver trappen stejl. Man kan sætte en container under trappen som repos og derved gøre hældningen på trappen større. På uheldsdagen var der ikke indsat en container, og trappen til skibet var meget stejl. Der havde tidligere været indsat en container, men den var blevet fjernet, da det kun terminalarbejdere, der skulle ombord på skibet.

Da skibet var læsset, foretog han en afsluttende kontrol, hvorefter han samlede sine ting og gik ned ad trappen. Pludselig gled han og faldt mellem 6 og 10 trin ned, måske 3-4 meter, inden han fik fat i gelænderet og stoppede faldet. Han sad og sundede sig lidt, inden han fortsatte ned ad trappen. Han afleverede derefter sine ting som vanligt og tog hjem. Selvom der var læsset containere, havde skibet ikke ændret vandlinje, idet containerne var tomme og ikke fyldte alle lastrum.

Han gik forlæns ned ad trappen. Der er andre, der går baglæns eller sidelæns. De forsøgte at undgå at bruge trappen, da den var stejl. Nogen valgte at blive på skibet i pauserne. Han nævnte inden operationen, at det var et problem, at trappen var så stejl. Han spurgte i den forbindelse, om der kunne blive sat en container til. Dette blev afvist, da kranerne ikke kunne køre forbi. Inden de begyndte læsningen, havde der været en container med trappe. At sætte containeren til og fra, ville nok tage 30 minutter pr. gang. I stedet for at sætte en container til, kunne man også bruge en trappe med indbyggede reposer, eller man kunne have hejst mandskabet ombord i en gondol. Gondolløsningen ville dog kræve brug af en kran og dermed forårsage stop i operationen. På de helt nye skibe, der laves i dag, har man sænket det sted, hvor trappen ender 8-10 meter, så man går det første stykke udenpå skibet og det sidste stykke inde i skibet, når man skal op.

På dækket er der bl.a. surringsgrej. Alle surringsstænger er smurt i smørefedt for at forhindre, at de rustner. Det er almindeligt, at man bliver fedtet, og typisk har man flere sæt handsker med ombord, så man har noget at skifte med. Som shift clerk har man en fast post på skibet, som man arbejder ud fra, men man går rundt over hele skibet. Man kommer let til at træde i fedtet, så det bliver slæbt med rundt på skibet. Man kan ikke komme til at tørre fedtet af, da alle underlag er lavet af stål. Da der var tale om et nyt skib var surringsgrejet kommet i en container og var blevet monteret på skibet, inden de begyndte læsningen.

Han mener, at han faldt, fordi trappen var stejl, og han havde fedt på skoene. Måske var trappen også glat af den dug, der må være faldet om natten. Da han efter faldet var nede at klæde om i gaten, konstaterede han, at der var fedt i mønstret under skoene. Han kan ikke sige, hvor det kom fra. Det var ikke usædvanligt, at han havde fået fedt på sig. Trinene på trappen er runde. Når trappen er stejl, bliver den ligesom en stige at gå på.

Efter faldet var han på arbejde og kørte med proviant, men han havde ondt i foden. Da det ikke var blevet bedre efter nogle dage, fik han en akuttid ved lægen. Han fortalte, at lægen, at han var faldet. Han talte med sin tillidsmand om skaden. Han forsøgte at kontakte K. , men han var umulig at komme i kontakt med, selvom han både ringede og forsøgte at opsøge ham på arbejdet. Han prøvede 5-6 gange, første gang da han var på arbejde umiddelbart efter faldet. I februar 2008 havde han fået en operationsdato, og det hastede med at få papirerne til Arbejdsskadestyrelsen udfyldt. Han udfyldte papirerne sammen med K. . Det foregik oppe på K. kontor.

Når han mødte på vagt, hentede han sit grej, f.eks. den håndholdte pc og radio, på havnekontoret. Derfra gik han hen til skibet. Efter vagten afleverede han grejet på kontoret igen. Man meldte fra over radioen, ikke til personer på kontoret. Han husker ikke, at der var nogen til stede på kontoret den dag, han kom til skade. Han lagde selv grejet på plads, så det var klar til den næste operation.

Han har ikke fået udleveret pjecer eller andet skriftligt materiale om sikkerhed. I 2008 deltog han i en konference om sikkerhed, hvorefter der blev lavet noget materiale. Håndværkere og andre, der ikke havde deres vante gang på terminalen fik nogle særlige foldere om bl.a. sikkerhed.

Lægen henviste ham til en røntgenundersøgelse. Da billederne kom, var han til samtale på Kommunehospitalet. Han fortalte lægen, hvad der var sket, men lægen var mere interesseret i at få fastsat en operationsdato. Operationen viste sig at være mere omfattende end forudsat. Den var anslået til at vare 45 minutter, men den tog mere end 2 timer.

Efter operationen forsøgte han at genoptage sit arbejde, men han havde stadig smerter i foden, så det gik ikke så godt. Han fik andre arbejdsopgaver, bl.a. kørte han med fejmaskine. Da han blev visiteret til et fleksjob, blev han fyret. Der var en ansættelsessag, og hans repræsentant indgik på hans vegne et forlig. Repræsentanten nævnte ikke noget om at han i den forbindelse gav afkald på nogle krav. Hans nuværende fleksjob er et kontorjob. Han er sikker på, at hvis han ikke var kommet til skade, ville han have kunnet arbejde som chauffør.

Der har været mange arbejdsulykker på terminalen, og der føres endda en statistik over, hvor mange dage, man kan holde sig skadefri. Han kender til

ulykkerne fra almindelig snak i kantinen og andre steder.

C har forklaret, at han er uddannet indenfor shipping og blev ansat på terminalen i 1995, hvor han i dag er assisterende operationschef. I 2007 have han ansvaret for nybygninger. Han var arbejdsleder og stod for kontakten til shift clerkene, og han arbejdede også selv som shift clerk. Organisationsmæssigt var han dengang underordnet i forhold til de assisterende operationschefer, der igen refererede til operationschefen. Der var et sikkerhedsudvalg med repræsentanter fra de forskellige områder. Det var ikke ham, der stod for operationen med at læsse Elly Mærsk, men han havde forberedt arbejdet.

Shift clerks blev sidemandsoplært. Der stod sikkerhedsfoldere rundt omkring på terminalen. I sikkerhedsfolderne stod bl.a., at arbejdsskader skulle anmeldes. Det var gængs viden, at man anmelder arbejdsskader til operationslederen, der sidder i marinebygningen. Operationslederen sørger for, at oplysningerne bliver givet videre og anmeldt til Arbejdstilsynet. Dengang gik oplysningerne til K. Der var altid en operationschef på arbejde i marinebygningen, og det er også der, man afleverer sit udstyr efter arbejdets afslutning. M kunne godt have meldt skaden til sin egen chef, der så skulle have videregivet oplysningerne til K. Når der var sket en ulykke, blev der ophængt sikkerhedsbulletiner på opslagstavlerne på arbejdspladsen.

Den trappe, der blev brugt i forbindelse med læsning af Elly Mærsk, var sædvanlig for typen af skibe. Den var mere stejl end sædvanlig, da skibet ikke var lastet med gods. At gå på trappen var ukompliceret. Der er skridsikre, buede trin, så den er sikker at gå på uanset hældningen. Trapperne hører til skibene og er ikke en del af terminalens udstyr. Da han i begyndelsen af 2006 overtog arbejdet med nybygninger var man holdt op med at bruge containere til at forlænge trapperne. Det tog tid at flytte containerne, og de har aldrig været brugt under skibsoperationerne, heller ikke før hans tid. Han har ikke modtaget indsigelser fra personalet om, at trappen var stejl.

Han har ikke hørt om andre lignende faldulykker. Han husker ikke præcis hvornår eller hvordan, han hørte om M skade. Det har nok været i februar 2008 gennem K.

Det er ikke hans opfattelse, at der var olie overalt på skibet. Skibet var nybygget og nymalet. Surringerne med olie lå på surringsbroerne, hvor en shift clerk normalt ikke kommer. At man havde flere par handsker med til hver vagt beroede på vejret, idet handskerne kunne blive våde. Der var altid et vist pres for at få skibene læsset færdige, da de ikke tjener penge ved at ligge i havnen, men der var ikke mere pres ved læsningen af Elly Mærsk end ved alle andre læsninger.

Arbejdet som shift clerk blev oprindelig udført af funktionærer, men efterhånden som der blev flere og flere operationer udvidede man kredsen af personer, der kunne udføre arbejder. At være shift clerk var noget, man påtog sig ud over sit almindelige arbejde. Normalt kunne man sige nej til en vagt som shift clerk, men var operationslederen virkelig i bekneb kunne man godt blive presset til at sige ja til en vagt. Kajen er 1300 m. lang, og skibene lå normalt midt på kajen. Det tog derfor ikke 15 minutter at komme fra skibet til kontoret, der lå ved den ene ende af kajen.

C har forklaret, at han i 2007 var kollega til M. Han var med til at læsse Elly Mærsk den 14. september 2007, idet han arbejdede som shift clerk på den samme kran som M. Det var dengang almindeligt, at man havde meget overarbejde. Det var en del af ansættelsen. Under operationerne var der altid travlt. Han blev ansat i maj 2007. Han fik i den forbindelse ikke nogen særlig sikkerhedsinstruktion. Da han skulle arbejde som shift clerk fik han udleveret en radio og en pc. Da han havde fået lidt hjælp til at få computeren til at fungere arbejdede han som shift clerk. Han havde ikke dengang set skriftlige sikkerhedsinstruktioner, og han var ikke blevet instrueret i, hvordan man skulle forholde sig i tilfælde af, at man kom ud for en arbejdsulykke.

Trappen op til Elly Mærsk var meget stejl og ubehagelig at gå på. Når han havde pause, valgte han at blive på skibet for at undgå trappen. Trinene var runde, men de var ikke egnede til, at trappen var så stejl, som den var. Elly Mærsk var et meget stort skib, hvilket gav en større hældning end mange af de andre, mindre skibe, som de læssede. Han undrede sig over, hvorfor containeren, der gjorde trappen mindre stejl, var fjernet. Han sagde til sin overordnede, at trappen var meget ubehagelig at gå på, men ikke at der skulle gøres noget ved det. Han fik at vide, at containeren ikke kunne stå der, når kranerne skulle køre frem og tilbage. Hvis containeren stod der, ville det tage tid at flytte den, når man skulle til og fra skibet.

Der er altid olie og fedt på et skib. Det stammer fra surringsudstyret. Som shift clerk skal man tjekke surringerne, og man kan ikke undgå at få fedt på sko og tøj. Der er ikke mulighed for at tørre fedtet af. Fedtet er over det hele, også på trappen. Der er mindre fedt på et nyt skib, end på et gammelt skib. Fedtet findes primært omkring surringsgrejet, men det bliver transporteret til resten af skibet. Surringsgrej til et nyt skib kommer smurt fra fabrikken og bliver sat fast inden læsning påbegyndes.

M har forklaret, at han har været ansat hos A. fra 2005 til 2009. Han var ansat i PTI-afdelingen, hvor man renoverer containere, men han arbejdede også som shift clerk. Han blev oplært i arbejdet og fik i den forbindelse at vide, at man skulle huske sikkerhedssko og vest. Han er ikke bekendt med de under sagen fremlagte sikkerhedsvejledninger. Hvis der var en arbejdsulykke i

afdelingen, skulle de kontakte sikkerhedsrepræsentanten. I PTI-afdelingen havde de en meget aktiv sikkerhedsrepræsentant, der jævnligt kom rundt og spurgte til arbejdet og hørte til tilrettelæggelsen. Han ved ikke, hvem han skulle kontakte, hvis han kom til skade som shift clerk.

Han var på havnen den 14. september 2007, men han arbejdede ikke med at læsse Elly Mærsk. Trappen til Elly Mærsk var meget lang og stejl. Man fik ondt i lårene af at gå op ad den. Trinene var hårde og buede. Da trappen var stejl, var fladen man trådte på mindre end sædvanligt. Nogen måtte gå baglæns ned. Han var ikke personligt henne ved ledelsen og sige, at trappen var stejl. Han husker ikke, om der var fedt på det pågældende skib, men det var der generelt. Der var ikke måtter, hvor man kunne tørre fedt af.

Han havde rigtig meget overarbejde frem til 2007 eller 2008. Man kunne godt sige nej til overarbejde, men så blev man ikke længere tilbudt overarbejde. Der var altid et stort arbejdspress, når man arbejdede som shift clerk. Det var et parameter for arbejdet, hvor mange løft kranen kunne tage i timen.

Han hørte om M _____ uheld dagen efter, hvor han var ude ved M _____ pudse motorcykler. Han så foden, der var blå. M _____ fortalte, at han var faldet og var kommet til skade. Han vidste da ikke, hvor stort omfang skaden havde. Han sagde til M _____, at han skulle få en læge til at se på skaden. De talte ikke om, at M _____ skulle anmelde skaden på arbejdet, da de ikke var ansat i samme afdeling.

H _____ har forklaret, at han var ansat hos A _____ fra 2002 til 2010. Han var enten operationschef eller assisterende operationschef på uheldstidspunktet. Organisationsmæssigt var han overordnet C _____ og linje med K _____. Han havde ansvaret for operationsafdelingen, herunder driften på terminalen. Der var normalt 50-60 personer på arbejde, som han havde det overordnede ansvar for. Han var på terminalen den 14. september 2007, men det var ikke ham, der styrede operationerne den pågældende dag. Det var formentlig ham, der havde bedt M _____ deltage i operationen. Hvis man på forhånd havde accepteret at arbejde en given lørdag, forventedes det, at man kom. På daværende tidspunkt var der for få shift clerks, og A. ... _____ havde brug for, at medarbejderne udførte overarbejde for at få det hele til at hænge sammen. Der var altid pres på under arbejdet, idet produktiviteten skulle være tilfredsstillende.

Trappen til Elly Mærsk var meget stejl, fordi skibet lå meget højt i vandet. Vinklen på trappen blev derfor meget stejl, hvilket var farligt. Man havde talt om, hvordan trapperne kunne gøres mindre stejle. Der var konstrueret en særlig container, som man kunne stille ved skibet og lade trappen gå ned på, hvorved vinklen blev reduceret. Man brugte ikke containeren under operationen, da containeren ikke kunne stå på kajen, mens læsningen foregik

og det ville tage for lang tid at løfte den til og fra. Man kunne også have hældt mere ballast på skibet, men det var rederiet ikke interesseret i. Man kunne også hejse folk til og fra skibet, men det ville også gå ud over produktiviteten.

Han husker, at han sagde til M..., at opgaven skulle gøres færdig. Det var ikke noget, som M... kunne have sagt fra overfor. Det var normalt, at en medarbejder skulle blive, til operationen var afsluttet. I en skibsoperation deltager både terminalarbejdere og havnearbejdere. Han mener ikke, at der var specielt mange arbejdsulykker dengang, men der var nogen.

Generelt er der problemer med fedt fra surringsgrej. Dette kunne også forekomme på et nyt skib. Der var ikke mulighed for at tørre fedt af, mens man var på skibet. Han ved ikke, om surringsgrejet til det nye skib kom smurt i containere.

Shift Clerks blev oplært ved sidemandsoplæring. Der var ikke nogen særskilt sikkerhedsinstruktion for shift clerks. I tilfælde af en arbejdsskade, skulle man kontakte terminalens sikkerhedsansvarlige, K... der foretog det videre fornødne. Så vidt han husker, var dette noget de ansatte blev orienteret om mundtligt. Sikkerhedsmanualer og foldere var tilgængelige, idet de hang på opslagstavler i kantiner og i indgangspartiet til operationsområdet.

J... har forklaret, at han har arbejdet som terminalarbejder ved A'... fra 2001 til 2011. I tiden før og efter har han arbejdet samme sted som løsarbejder. Fra april 2007 til 2011 var han tillidsmand for de fastansatte terminalarbejdere og havnearbejderne. Frem til krisen i 2008 var der meget overarbejde. Mange skibe kommer på skæve tider, og alt arbejde, der udføres mellem kl. 16 og kl. 7 betragtes som overarbejde. Skibene tjener ikke penge, når de ligger stille, så det skal altid gå stærkt.

I 2007 var sikkerhed ikke noget, der blev brugt meget tid eller ressourcer på. Det blev nedprioriteret, fordi der var travlt. Han har ikke indgået i drøftelser omkring sikkerhed med ledelsen, idet der var en sikkerhedsrepræsentant. Observerede han problemer, gik han til C... Det generelle uddannelsesniveau er løftet meget de seneste år.

Hvis han kom til skade som terminalarbejder, skulle han henvende sig til operationschefen i marinebygningen, inden han tog hjem. Senere skulle man udfylde papirer sammen sin sikkerhedsrepræsentant. Det kunne være vanskeligt at få fat i K... Han som tillidsmand har i to tilfælde været ude for, at der var faktuelle fejl i anmeldelser til arbejdsskadestyrelsen, men han ved ikke, om det var K... havde udfyldt anmeldelserne.

Trappen til nybyggede, tomme skibe er meget stejl. Det er ikke noget problem at gå op, men det er ubehageligt at gå ned. Når gæster skulle ombord på skibene, brugte de en container til at udjævne vinklen. De brugte ikke containeren, når kranerne kørte, da det kostede tid at sætte den frem og tilbage. Han har mange gange påtalt den stejle trappe, men ledelsen har ikke foretaget noget i den anledning. Det er ikke normalt at blive hejst til og fra skibene, da dette afbryder operationen.

Surringsgrej på et nyt skib er normalt smurt fra fabrikken. Der er altid risiko for, at smøringsolie kan blive ført rundt på skibet og ud på trappen.

Der var i 2007 ikke nogen hviletidsbestemmelser for terminalarbejdere. Man måtte arbejde lige så længe, man havde lyst til. Der er nu indgået en aftale om, at man ikke må arbejde længere end fra 7 til 7, dvs. 24 timer. Han har selv flere gange arbejdet 36 timer i træk. Arbejdet er fordelt med 2 timer på og 1 time af skibet.

M _____ har forklaret, at han var ansat ved A _____ i et års tid omkring 2006. Han bistod med at læsse proviant på skibene. Hans arbejde foregik primært på kajen, men han var ombord på skibene, når han skulle aflevere papirer. Inden ansættelsen arbejdede han med autoglas. Han fik ikke ved ansættelsen vejledning i sikkerhed på arbejdspladsen eller instruktion i, hvad man skulle gøre, hvis man kom til skade på arbejdspladsen.

Han er kammerat med M _____, og han hørte om M _____ uheld en eller to dage efter det skete. M _____ : fortalte, at han var faldet ned af en trappe og havde slået foden, og at den så træs ud. Nogle dage senere så han foden. Han kunne se, at den var skadet.

K _____ har forklaret, at han er uddannet maskinmester og efterfølgende blev ansat ved arbejdstilsynet. Han blev ansat ved A _____ i begyndelsen af 2006. Han skulle stå for arbejdet med sikkerhed og arbejdsmiljø, idet organisationen ønskede at fokusere på nedbringelse af antallet af arbejdsulykker. Han refererede direkte til den administrerende direktør. I begyndelsen arbejdede han alene, senere fik han en assistent. Han stoppede ansættelsen i 2008. Der var en udvidet sikkerhedsorganisation, idet der var mange medarbejdergrupper. Sikkerhedsudvalget bestod af 9 personer, der mødtes fast hver 3. måned. Derudover var der uformelle møder, hvor de drøftede den daglige drift. Havde der været en hændelse, blev den undersøgt straks. Den skulle indberettes både i til myndighederne Danmark og internt i koncernen. Hvis en medarbejder var udsat for en ulykke skulle den straks rapporteres, enten til medarbejderens leder, medarbejderens sikkerhedsrepræsentant, til vidnet eller til den døgnbemandede vagt.

Inden han tiltrådte var der trykt og uddelt en sikkerhedsfolder. For at holde fokus på sikkerhed lavede de et nyhedsbrev, der blev hængt op på alle fællesarealer. Skete der en ulykke, der medførte mere end en dags arbejdsudygtighed, blev den beskrevet og distribueret til fælles læring. Der var lavet en folder, der særligt rettede sig til dem, der ikke havde deres normale gang på pladsen. Det er hans opfattelse, at det var gængs viden på pladsen, hvordan man skulle indrapportere arbejdsulykker. Arbejdet som havnearbejder er præget af lange arbejdstider, hvilket var noget, der var fokus på.

Elly Mærsk var et stort skib, et af de første af sin art, hvorfor trappens længde var udsædvanlig. Turen op ad lejderen krævede god kondition. Når man går på trapper, skal man altid udvise forsigtighed og holde ved gelænderet. Al gang er potentiel farlig, og en stor del af alle arbejdsulykker sker ved fald i niveau. Opgaven med at gå på trapper kræver ikke særlig instruktion. Han husker ikke at have set andre uheld omkring lejdere. I de perioder, hvor kranerne ikke kørte på havnearealet, satte man en container til lejdere som en bekvemmelighedsforanstaltning. Containeren stod over kranskinererne, så den kunne ikke anvendes samtidig med kranerne. Trinene på lejderen var rundede, så den kunne bruges i alle vinkler. Den opfyldte alle sikkerhedsmæssige krav. Han har været på alle skibene og vil medgive, at lejderen til Elly Mærsk var stejl, men ikke stejlere end man kunne gå på den.

Nye skibe er pæne og rene. Det eneste sted, der kan komme fedt fra, er kablerne fra kranerne. Det kan ikke komme fra surringsgrej, da dette kommer fra kasser, der bliver hejst ombord. Den fedt, som surringsgrejet er smurt i, er tyndere og ligner mere en olie. Han har ikke haft sager, hvor personer er faldet på grund af fedt. Der har været andre fald forårsaget af andre årsager.

Han hørte, at M var sygemeldt, men det var først senere, at han fik at vide, at sygemeldingen skyldtes en arbejdsulykke. Han husker, at han havde en samtale i kantinen med M : om sygemeldingen, men det blev ikke nævnt, at sygemeldingen var relateret til en konkret hændelse. På et tidspunkt gik det op for alle, at sygemeldingen skyldte en hændelse.

Det er ham, der har udfyldt anmeldelsen til Arbejdsskadestyrelsen. Anmeldelsen er ikke blevet "sylvet" så han kan først have fået kendskab til uheldet, umiddelbart inden anmeldelsens dato. Man kunne ikke forestille sig, at der kom en mundtlig anmeldelse, der fik lov til at ligge. Internt i koncernen skal anmeldelsen ske indenfor 24 timer fra ulykken. Hvis man ikke kunne få fat på vidnet, kunne man kontakte hans assistent. Det er ikke sandsynligt, at man ikke har kunnet komme til at anmelde en arbejdsskade.

Parternes synspunkter

M har i sit påstandsdokument anført følgende, idet bemærkninger vedrørende godtgørelse for svie og smerte dog ikke er medtaget:

”...

1. Vedrørende ansvarsgrundlaget

Det gøres gældende, at sagsøgte har handlet ansvarspådragende ved at undlade at foretage de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for at undgå eller mindske risikoen for fald på trappen op til det skib, hvor sagsøgeren arbejdede på uheldstidspunktet.

Det gøres gældende, at det må anses for at være en skærpende omstændighed, at sagsøgte havde meddelt de ansatte, at skibet skulle være færdiglastet, så det kunne forlade havnen kl. 7 den næstfølgende morgen, og at de ansatte havde fået oplyst, at de ikke måtte forfalde skibet, før det var færdiglastet.

Det gøres gældende, at det er almindeligt kendt indenfor branchen, hvordan man minimerer risikoen for uheld på trapperne op til skibene, men at sagsøgte desuagtet undlod at anvende disse kendte metoder, sandsynligvis for at spare tid, således at skibet kunne forlade havnen i lastet stand på det aftalte tidspunkt.

Det gøres gældende, at trappen op til skibet på uheldstidspunktet var meget glat, og at de personer, der færdedes på skibets dæk uundgåeligt fik smøreolie på skoene, eftersom der anvendes smøreolie på det surringsgrej, der er monteret i dækket.

Dette øger risikoen yderligere for fald på trappen, og sagsøgte burde derfor have sikret, at det for eksempel var muligt at tørre skoene af på en måde, før man gik ud på trappen.

Det gøres gældende, at de ansatte var blevet pålagt en betragtelig arbejdsbyrde i tiden umiddelbart før uheldet, idet sagsøgeren havde arbejdet i 36 timer inden for de sidste 48 timer før uheldet skete.

Det gøres gældende, at de ansatte arbejdede under meget stort pres, hvorfor sagsøgte under disse forhold i særdeleshed burde have sikret sig, at risikoen for uheld minimeredes.

Det gøres gældende, at reglerne i Bekendtgørelse om Hvileperioder og Fridøgn ikke var overholdt i sagsøgerens tilfælde, hvilket yderligere har øget risikoen for skader.

Det gøres gældende, at sagsøgte overfor sagsøgeren er forpligtet af indholdet af den som bilag 19 fremlagte overenskomst, uanset at sagsøgeren på uheldstidspunktet ikke var ansat som havnearbejder, idet sagsøgeren på uheldstidspunktet udførte arbejde som ville have været omfattet af overenskomsten.

Det gøres som følge heraf gældende, at sagsøgte har forpligtet sig til overfor sagsøgeren at betale [...] tabt arbejdsfortjeneste kulancemæssigt.

Det bestrides, at et eventuelt krav med henvisning til den nævnte overenskomst skulle være forældet.

2. Årsagssammenhæng

Det gøres gældende, at der er årsagssammenhæng mellem uheldet den 14. september 2007 og de lidelser, sagsøgeren har på nuværende tidspunkt.

Det gøres gældende, at sagsøgeren har anmeldt uheldet i overensstemmelse med de regler, han var blevet oplyst om, ligesom det gøres gældende, at hans forudbestående lidelser i form af ryggener og astma ikke forhindrede ham i at udføre arbejde i betydeligt omfang hos sagsøgte.

Sagsøgeren har alene været sygemeldt på grund af den skade, nærværende sag vedrører, og har ikke været syg på noget tidligere tidspunkt under sin ansættelse hos sagsøgte.

Det gøres gældende, at sagsøgte har foretaget anmeldelsen af arbejdsulykken og ikke på noget tidspunkt har stillet spørgsmålstejn ved, hvorvidt uheldet var sket på det af sagsøgeren oplyste tidspunkt og sted.

I forbindelse med korrespondancen med sagsøgte forsikringsselskab, [redacted] forsikring, har det ikke på noget tidspunkt været gjort gældende, at der ikke skulle være årsagssammenhæng, og uheldet blev anerkendt af Arbejdsskadestyrelsen som en arbejdsskade.

Heller ikke i forbindelse med Arbejdsskadestyrelsens fastlæggelse af omfanget af det varige mén eller erhvervsevnetabet, blev det gjort gældende fra de medvirkende læger eller andre, at der ikke skulle være årsagssammenhæng mellem de lidelser, sagsøgeren oplever og uheldet.

3. Erstatningsopgørelsen

[...]

Sagsøgerens løn før ulykken er udregnet af Arbejdsskadestyrelsen i bilag 13 til kr. 532.233,84, svarende til kr. 44.352,82 pr. måned.

Ud fra denne beregning er sagsøgerens tabte arbejdsfortjeneste udregnet til i alt kr. 761.507,39.

Der henvises vedrørende de enkelte perioder hvor den tabte arbejdsfortjeneste er opgjort, til indholdet af sagsøgerens processkrift I, side 2.

Den tabte arbejdsfortjeneste er opgjort pr. 4. februar 2011, hvor Arbejdsskadestyrelsen afgjorde omfanget af erhvervsevnetabet, jfr. bilag 13.

Det gøres gældende, at sagsøgte må tilpligtes at betale det påstævnte beløb, der udgør den del af sagsøgerens personskade, der ikke dækkes af reglerne i Arbejdsskadeloven.
..."

A. ... har i sit påstandsdokument anført følgende:

"...

Det er ikke godtgjort, at M. ... den 14. september 2007 skulle være kommet til skade som angivet.

M. ... har oplyst, at der ikke var vidner til uheldet, og han har først angivet, at et sådant skulle være indtrådt for ansatte hos A. ... omkring et halvt år senere i forbindelse med, at den angivne hændelse efter M. ... anmodning blev anmeldt som en arbejdsskade, hvilket sker den 25. februar 2008. Sagsøgers angivelser om, at der skulle være indtruffet et uheld den 14. september 2007, er meddelt den daværende sikkerhedsansvarlige, K. ... umiddelbart forud for udfyldelse af anmeldelsen, og denne udfyldelse er udelukkende baseret på sagsøgers angivelser.

Hverken M. ... eller andre har i den mellemliggende periode taget skridt til nogen form for bevissikring.

Både den sene anmeldelse og det sene sagsanlæg bør skærpe

kravene til styrken af det bevis, der efter almindelige bevisbyrderegler påhviler M.

Det må også bevismæssigt komme M. til skade, at den manglende henvendelse til den sikkerhedsansvarlige har været i strid med A's instruks til de ansatte om straks internt at foretage anmeldelse af eventuelle arbejdsrelaterede ulykker.

Trappen er en standardkonstruktion, der er designet og godkendt til anvendelse, også i den aktuelle vinkel.

Det bestrides, at arbejdsstedet skulle have været indrettet uforsvarligt eller i strid med arbejdsmiljøloven og de i medfør af denne lov udstedte regler og retningslinjer.

Den anvendte trappe er udført i metal, og trinene har en kraftig opadbuling og dybe riller og må betegnes som særdeles skridsikker. Den er forsynet med et solidt rækværk på begge sider, og anvendelsen har været sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig, også i vådt og fedtet føre.

Der er ikke praksis for at anvende måtter ved trapper som den i sagen omhandlede, heller ikke hos andre i branchen.

Den var indrettet til at kunne anvendes, også hvor skibet lå for kaj uden vand i ballasttankene, og hældningen har ikke været i strid med normer eller sædvaner.

Det bestrides, at der er holdepunkter for at antage, at trappen, som det nu angives, skulle have været særlig glat på grund af olie, smørefedt eller lignende, og spørgsmålet herom lader sig ikke nu, henset til den sene anmeldelse, afklare.

Det bestrides, at M. der havde erfaring med anvendelse af trapper, ikke skulle være tilstrækkelig instrueret, hvortil bemærkes, at færdsel på en trappe er en enkel og ukompliceret proces.

Det bestrides, at M. skulle være blevet arbejdsmæssigt presset, og de involverede medarbejdere arbejdede i en ordning med to timers arbejde efterfulgt af en times pause. Arbejdsopgaven var et frivilligt tilvalg, hvor M., da han meldte sig til arbejdet, var bekendt med omfanget heraf. Der har ikke været noget unormalt arbejdspress.

Det må ved bevisvurderingen tillægges betydning, at sagsøgers lidelse i sin natur ikke er traumatisk betinget.

En hændelse er ikke omtalt overfor egen læge ved konsultationen den 17. september 2007 eller 3 dage efter det påståede uheldstidspunkt, jf. egen læges journal side 21-22 (bilag G).

I forbindelse med den efterfølgende lægelige udredning på Århus Sygehus, ortopædkirurgiskafdeling E (bilag H), angives følgende i forbindelse med anamneseoptagelsen:
"Han har ingen erindring om, hvornår han skulle have pådraget sig en osteokondral skade.

Er således sikker på, at han ikke har haft svære distorsionstraumer eller lign. gennem de seneste mange år."

Det angives så, at generne var opstået i forbindelse med, at han "i en måneds tid" havde kravlet op og ned ad trapper på en større nybygning, og det angives, at det var i forbindelse med dette, han fik sine gener.

Der er således heller ikke overfor overlæge Kristian K. Nielsen omtalt nogen hændelse.

Den efterfølgende forklaring i forbindelse med udfyldelse af arbejdsskadeanmeldelse den 25. februar 2008 må således bero på en erindringsforskydning.

Det bestrides, at der er årsagssammenhæng mellem en hændelse og sagsøgers efterfølgende sygdomsmeddelelse og gener.

For så vidt angår påstanden om, at kravene støttes på den som bilag 19 fremlagte overenskomst, bemærkes, at sagsøger ikke er omfattet af denne, der er indgået med 3F Havnegruppen.

Hertil kommer, at et krav, der måtte støttes på denne aftale på tidspunktet for kravets fremsættes med processkrift af 11. december 2012 for længst var forældet, idet der var hengået mere end 3 år fra den påstået skadedato og frem til kravets fremsættelse, hvortil bemærkes, at den særlige 5-års regel i arbejdsskadesikringsloven § 36, stk. 3, jf. stk. 2 alene gælder erstatning eller godtgørelse støttet på erstatningsregler.

Endelig har sagsøger givet afkald på samtlige krav, bortset fra krav der måtte kunne rejses efter arbejdsskadesikringsloven, i forbindelse med sin fratræden.

Størrelsen af det rejste krav bestrides som udokumenteret.

Det bestrides, at det alene er sagsøgers højresidige ankelgener, der har ført til sygemelding i den periode for hvilken, der kræves erstatning.

Det fremgår af egen læges journal, at sagsøger havde konkurrerende lidelser særligt fra ryggen, og disse har sammen med en astmalidelse været årsag til hans inkapacitet.

Det bestrides, at sagsøger kunne have oppebåret de indtægter, han forudsætter i erstatningsopgørelsen.

Sagsøger havde overenskomstmæssigt krav på fuld løn under sygdom, og i forbindelse med hans fratræden har han anerkendt at have fået udbetalt fuld løn frem til fratrædelsestidspunktet.

Hertil kommer, at opgørelsen ikke stemmer med de indkomstoplysninger, der kunne ekstraheres fra arbejdsskadessagens akter.
..."

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumenterne.

Rettens begrundelse og afgørelse

M. . var ansat som terminalarbejder og ikke som havnearbejder. Han kan derfor ikke påberåbe sig en overenskomstaftale, der alene gælder for havnearbejdere, til støtte for, at der kulancemæssigt skal udbetales løn til ham i hans sygeperiode.

M : har forklaret, at han gled 7-8 trin ned af en trappe og derved beskadigede sin højre ankel. Der var ingen vidner til hændelsen, og M : nævnte den ikke for nogen, inden han forlod arbejdspladsen den 14. september 2007. M. , kammerater, M og M har forklaret, at de i dagene efter den 14. september 2007 besøgte M. , der fortalte at han var faldet, ligesom de så, at hans fod var hævet.

Retten lægger efter forklaringen fra K . , der tildels støttes af M egen forklaring, til grund, at M . først umiddelbart inden anmeldelsen til Arbejdsskadestyrelsen gjorde A. . bekendt med, at han havde været udsat for en arbejdsulykke.

Det fremgår af lægejournalerne, at M hverken overfor sin praktiserende læge, som han konsulterede den 17. september 2007, eller overfor speciallægen på Aarhus Sygehus, som han konsulterede den 6. november 2007, omtalte, at han var faldet på vej ned ad en trappe. Tvært imod fremgår det af journalen fra Aarhus Sygehus, at M ingen erindring har om, hvornår han skulle have pådraget sig en osteokondral skade, og at han ikke har haft svære distortionstraumer eller lignende igennem de seneste mange år.

At gå på en trappe må anses for at være en ukompliceret arbejdsopgave, der ikke kræver særlig instruktion. Den trappe, som M gik ned ad, havde en stejl hældning. Efter forklaringerne lægger retten imidlertid til grund, at dette ikke var usædvanligt, særligt ikke for nybyggede skibe, ligesom retten lægger til grund, at det var almindeligt, at der kunne være fedtstof på skibe, herunder på trapper. M havde den 14. september 2007 været ansat som terminalarbejder i mere end 1 år og var bekendt med forholdene.

Allerede fordi M hverken har godtgjort, at han den 14. september 2007 faldt 7-8 trin ned ad en trappe og dermed var udsat for en arbejdsulykke, eller at A var ansvarlig for et eventuelt fald, frifindes A.

M har tabt sagen og skal derfor betale sagsomkostninger med 60.000 kr. til A. Beløbet dækker advokatombudsomkostninger og er excl. moms, da A er momsregistreret. Ved fastsættelsen af beløbet har retten lagt vægt på sagens udfald, samt på dens økonomiske værdi og omfang.

Thi kendes for ret:

A frifindes.

Inden 14 dage skal M betale 60.000 kr. i sagsomkostninger til A.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8a.

Grith Rosleff

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aarhus den 13. januar 2014.

Sandra Højrup, retsassistent